

22. januar 2015

Fysiske smerter

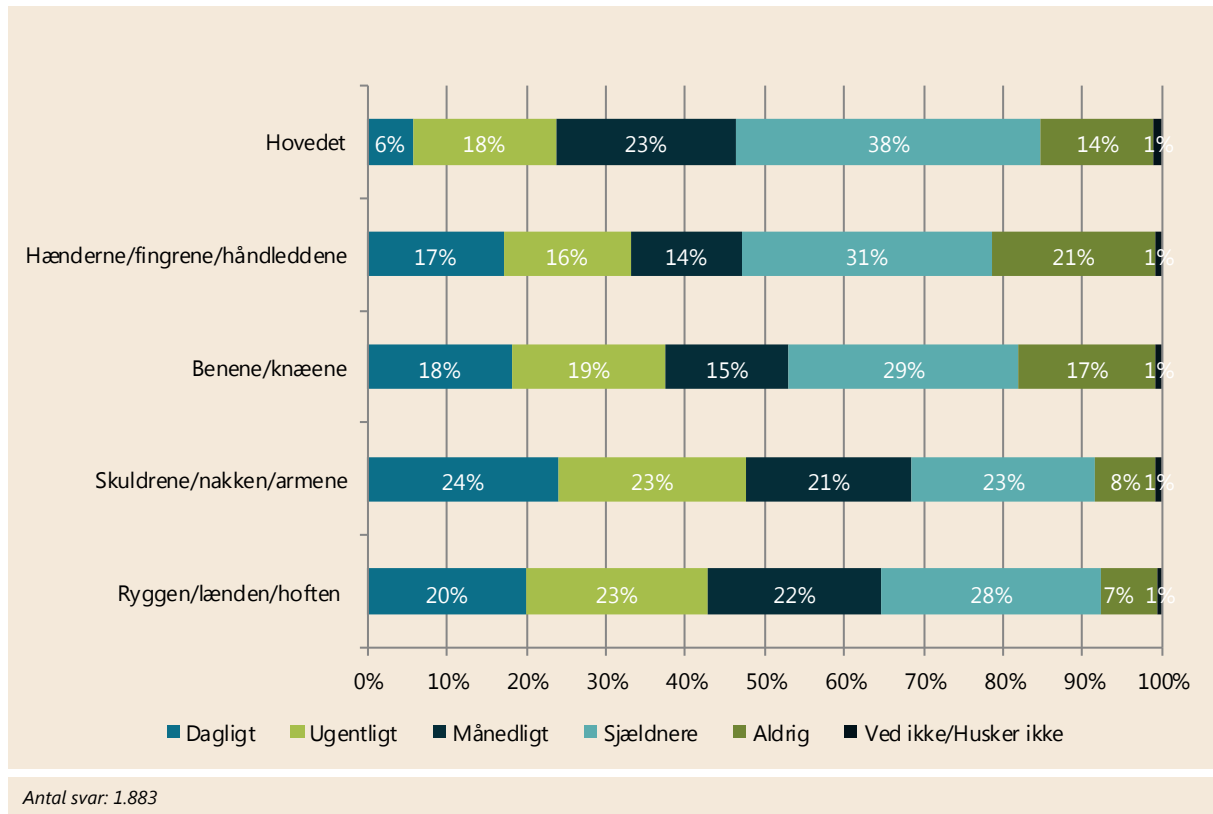
FOA har i perioden 21. november til 1. december 2014 gennemført en undersøgelse blandt erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel. I dette notat fremgår svarene på de spørgsmål i undersøgelsen, som omhandlede fysiske smerter. Svarprocenten for undersøgelsen var 51.

Hovedkonklusionerne er:

- 4 ud af 10 har inden for det seneste år haft daglige smerter i én eller flere muskelgrupper i kroppen.
- Hver fjerde har inden for det seneste år dagligt haft smerter i skuldre, nakke eller arme. 2 ud af 10 har dagligt haft smerter i ryggen, lænden eller hoften, 2 ud af 10 har dagligt haft smerter i benene eller knæene, og også 2 ud af 10 har dagligt haft smerter i hænderne, fingrene eller håndleddene.
- 1 ud af 10 af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, har været sygemeldt 1-4 dage den seneste måned på grund af deres smerter. 9 ud af 10 har ikke været sygemeldt.
- To tredjedele af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, tror, at deres smerter skyldes deres nuværende job, mens 2 ud af 10 ikke tror det. 14 procent har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.
- 2 ud af 3 af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, oplever, at deres smerter har haft konsekvenser for deres arbejde.
- Mere end halvdelen af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, har inden for det seneste år taget smertestillende piller for at kunne arbejde. Derudover oplever en fjerdedel, at de har haft mindre arbejdsglæde på grund af deres smerter.
- 7 ud af 10 er enige i, at deres arbejdsplads arbejder systematisk med at forebygge fysiske arbejdsmiljøproblemer.
- En tredjedel af medlemmerne er helt enige i, at de altid anvender hjælpemidler, når de løfter tunge ting eller personer. 43 procent er overvejende enige.

Hver fjerde har dagligt smerter i skuldre, nakke eller arme

Figur 1 Hvor ofte har du inden for det seneste år oplevet smerter følgende steder?

Det fremgår af figur 1 ovenfor, at den muskelgruppe, hvor medlemmerne oftest oplever at have smerter, er skuldrene, nakken og armene. Én ud af fire (24 %) svarer, at de dagligt har smerter i denne muskelgruppe, og én ud af fire (23 %) svarer ugentligt.

2 ud af 10 (20 %) har dagligt smerter i ryggen, lænden eller hoften, 2 ud af 10 (18 %) har dagligt smerter i benene eller knæene, og knap 2 ud af 10 (17 %) svarer, at de dagligt har smerter i hænderne, fingrene eller håndleddene. Samtidig har 6 procent af de medvirkende medlemmer dagligt ondt i hovedet.

I alt har 4 ud af 10 (40 %) af medlemmerne daglige smerter i én eller flere af de nævnte muskelgrupper. 86 procent har smerter månedligt eller oftere (figur ikke vist). Det er undersøgt, om der er forskel på svarene mellem de fire sektorer. Der var dog ingen sikre forskelle.

Jeg synes ikke, at jeg tænker over smerterne i arbejdstiden, da dagen går hurtigt. Det er først, når man i privatlivet studser over, at man skal tage hensyn til selv helt almindelige gøremål.

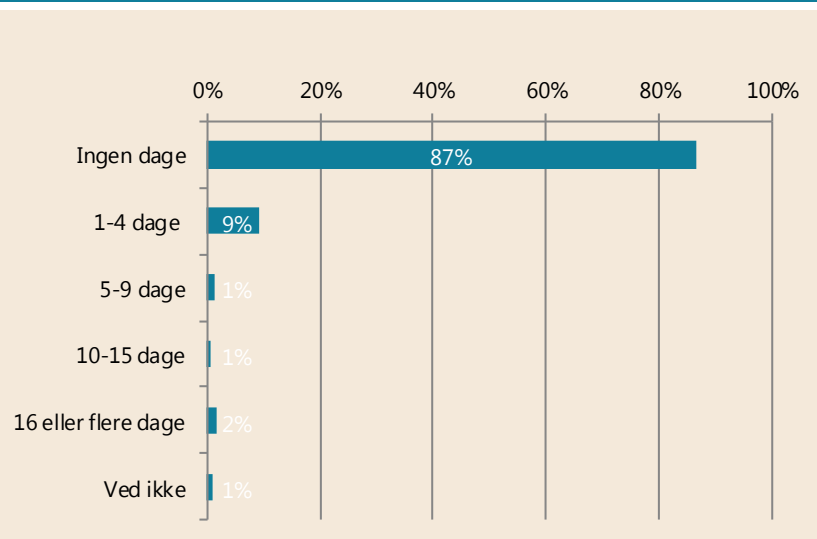
Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Jeg har kroniske smerter i højre skulder, som helt sikkert er en følge af mit job som dagplejer. Og før var jeg ansat som sosuassistent. Så mange års brug af kroppen har sat sine spor.

Dagplejer

9 ud af 10 har ikke været sygemeldt den seneste måned på grund af deres smerter

Figur 2 Hvor mange arbejdsdage har du været sygemeldt inden for den seneste måned på grund af smerterne?

Antal svar: 1.628
Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere.

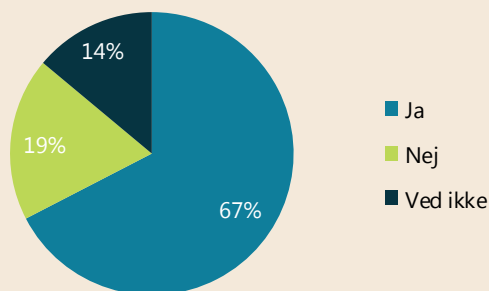
9 ud af 10 (87 %) af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, svarer, at de ikke har været sygemeldt inden for den seneste måned på grund af smerterne. 1 ud af 10 (9 %) svarer, at de har været sygemeldt 1-4 dage.

Jeg har en arbejdsskade, som gør, jeg har været sygemeldt i 14 dage og nu arbejder på nedsat tid.

Social- og sundhedshjælper ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

To tredjedele tror, at deres smerter skyldes deres nuværende job

Figur 3 Tror du, dine smerter/nogle af dine smerter er opstået på grund af dit nuværende job?

Antal svar: 1.627
Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere.

Af figur 3 fremgår det, at to tredjedele (67 %) af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, tror, at alle eller nogle af deres smerter er opstået på grund af deres nuværende job. 2 ud af 10 (19 %) svarer nej til spørgsmålet, og 14 procent ved det ikke.

Mine fysiske smerter skyldes en arbejdsskade.

Pædagog ansat i daginstitution eller SFO

Smerterne skyldes en arbejdsskade for 2,5 år siden.

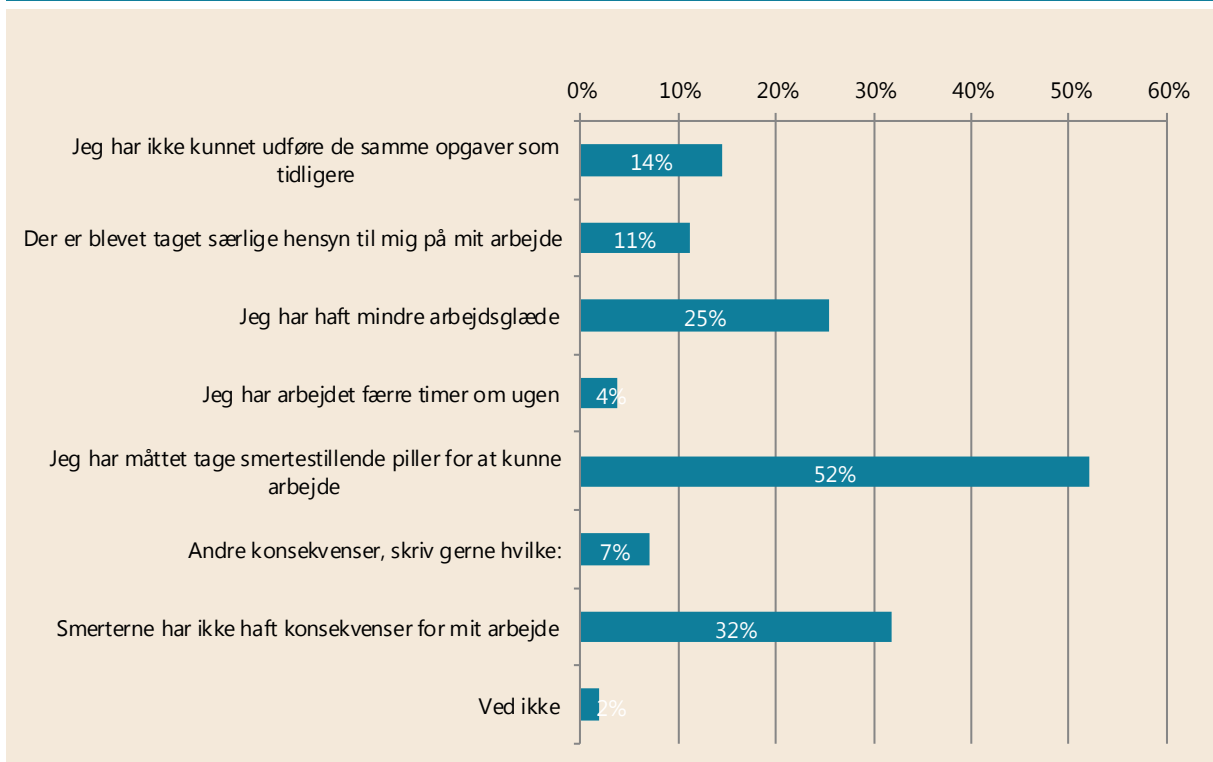
Social- og sundhedsassistent ansat i behandlingspsykiatrien eller distrikpsykiatrien

Mine skader stammer tilbage fra mine 18 år i hospitalsmiljøet, og så har jeg nået en alder nu, hvor kroppen, pga. af nedslidningen, ikke undlader at gøre opmærksom på, at der skal tages daglige hensyn!

Hjemmevejleder ansat i socialpsykiatrien, bostøtte, botilbud og lignende

Mere end halvdelen af medlemmerne har taget smertestillende piller for at kunne arbejde

**Figur 4 Har smerterne haft nogen af følgende konsekvenser for dit arbejde det seneste år?
Medlemmerne har kunnet sætte flere krydser**

Antal svar: 1.612
Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere.

Af figur 4 ses, at over halvdelen (52 %) af de medlemmer, der har smerter månedligt eller oftere, har svaret, at de har måttet tage smertestillende piller inden for det seneste år for at kunne arbejde. Det svarer til 45 procent af alle medvirkende medlemmer i undersøgelsen. Af de medlemmer, der har daglige smerter, har to tredjedele (65 %) måttet tage smertestillende piller for at kunne arbejde. Det gælder for 7 ud af 10 (70 %) af medlemmer med daglige smerter specifikt i skuldre, arme eller nakke (figur ikke vist).

Jeg fik en arbejdsskade for 7 år siden, men jeg tager fast dagligt smertestillende medicin.

Social- og sundhedsassistent ansat i I behandlingspsykiatrien eller distriktpsikiatrien

En ud af fire (25 %) svarer, at de har haft mindre arbejdsglæde. Derudover har 14 procent ikke kunnet udføre de samme opgaver som tidligere, og 11 procent svarer, at der er blevet taget særlige hensyn dem.

Jeg er gammel og har derfor noget slidgigt. Mine nuværende smerter skyldes et fald på arbejde, og derfor er jeg blevet skånet for tungt arbejde af mine kolleger.

Pædagog ansat i daginstitution eller SFO

Nogle medlemmer beskriver dog også, at de ikke mener, at der bliver taget nok hensyn:

Hos os i hjemmeplejen, bliver der taget meget lidt hensyn til smerter. Sidste år var jeg ude for en trafikulykke. Jeg var sygemeldt en måned pga. piskesmæld. Da jeg kom tilbage, fik jeg frataget sengopgaver i 30 dage, og til trods for mange smerter i nakken, kunne der ikke tages mere hensyn til mig.

Social- og sundhedshjælper ansat i hjemmeplejen

Samtidig svarer en tredjedel (32 %), at deres smerter ikke har haft nogen konsekvenser for deres arbejde.

7 procent af medlemmerne angiver, at smerterne har haft andre konsekvenser end de nævnte. Det dækker over i alt 111 personer. Heraf skriver 16 medlemmer, at de går til forskellige former for behandling og genoptræning (fysioterapi, zoneterapi, kiropraktor o. lign.).

Jeg går til genoptræning 1 gang ugentligt lige nu pga. smerter på skulderen.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Jeg går til selvbetalt fysioterapeut samt forebyggende gymnastik for nakke og skuldre.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

14 medlemmer angiver, at de enten er sygemeldt eller fratrukket/afskediget på grund af sygdom.

Er blevet sygemeldt pga. spændingssmerter, som gør mig midlertidig uarbejdsdygtig

Omsorgsmedhjælper ansat på specialområdet (handikapinstitution, døgninstitution, specialskole eller lignende)

Desuden er 7 medlemmer blevet opereret som følge af smerter.

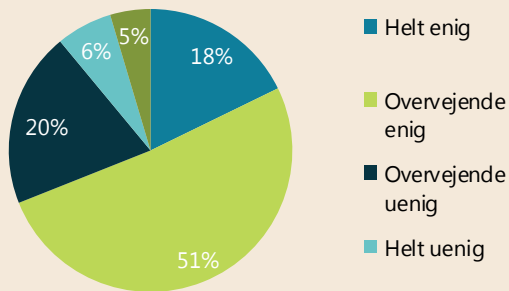
Jeg har siden 1988 arbejdet i plejen, men må ikke dette mere på grund af, at min ryg er slidt, og jeg er blevet opereret i ryggen.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

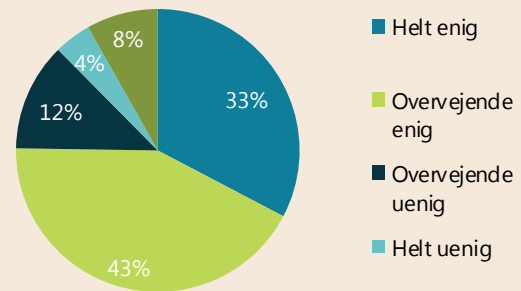
7 ud af 10 er enige i, at deres arbejdsplads arbejder systematisk med at forebygge fysiske arbejdsmiljøproblemer

Figur 5 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

På min arbejdsplads arbejder vi systematisk med at forebygge fysiske arbejdsmiljøproblemer

På min arbejdsplads anvender vi altid hjælpemidler, når vi løfter tunge ting eller personer

Antal svar: 1.876

7 ud af 10 (69 %) af medlemmerne er helt eller overvejende enige i, at de på deres arbejdsplads arbejder systematisk med at forebygge fysiske arbejdsmiljøproblemer. 2 ud af 10 (18 %) er helt enige, mens halvdelen (51 %) er overvejende enige. 2 ud af 10 (20 %) af medlemmerne er overvejende uenige, og 6 procent er helt uenige i, at de arbejder med at forebygge fysiske arbejdsmiljøproblemer på deres arbejdsplads.

Det fremgår desuden af figur 5, at en tredjedel (33 %) af medlemmerne er helt enige, og 4 ud af 10 (43 %) er overvejende enige i, at de på deres arbejdsplads altid anvender hjælpemidler, når de løfter tunge ting eller personer. 16 procent af medlemmerne er helt eller overvejende uenige i udsagnet.

Selvom de fleste medlemmer her angiver, at de anvender hjælpemidler ved tunge løft, skriver flere medlemmer i de afsluttende kommentarer, at det ikke altid er muligt at anvende hjælpemidlerne blandt andet grundet tidspress:

Der er ikke tid til at tænke på arbejdsstillinger, eller bruge korrekte hjælpemidler.

Social- og sundhedsassistent ansat på plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter.

Der er mange af min kollegaer der ikke bruger de hjælpemidler vi har. Nogle gør og andre ikke.

Social- og sundhedshjælper ansat i hjemmeplejen

Jeg prøver altid at bruge diverse hjælpemidler eksempelvis ved løft af tunge beboere, men tidspresset gør, at jeg ofte gør det alene dog ved hjælp af lift, som man ikke må alene. Desuden arbejder jeg ofte med ufaglærte, som ikke er udlært i forflytninger.

Plekehjemsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Vi bruger hjælpemidler. Men der er rigtig mange, der ikke gider bruge dem, fordi det er langsommere.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Flere medlemmer beskriver desuden, at der ofte er problemer med forflytninger af psykisk syge og/eller demente borgere:

Det er ikke altid muligt at bruge hjælpemidler, hvis det f.eks. er en dement person, der ikke forstår, hvad der sker, og opgaven kan derfor blive tung at udføre. Der er heller ikke altid tid til at være to personer til de tunge opgaver, som ellers ville lette opgaven.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Jeg arbejder ofte i uhensigtsmæssige stillinger, trods hjælpemidler, som jeg altid bruger, når jeg kan. Men demente forstår det ikke, og derfor er jeg nødt til at udføre opgaver på den måde, det kan lade sig gøre.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Når man har med psykisk syge/demente borgere at gøre, hjælper det ikke altid med hjælpemidler. Borgerne er måske bange og stritter imod eller laver pludselig en utilregnelig bevægelse.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden fra d. 21. november til d. 1. december 2014.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse, hvortil deltagerne blev inviteret per mail. Der blev udsendt én påmindelse i indsamlingsperioden.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen var alle erhvervsaktive medlemmer i FOAs medlemspanel.

Antal besvarelser og svarprocent

De spørgsmål, der er afdækket her, var en del af en større undersøgelse. Der blev til denne undersøgelse inviteret 3.885 medlemmer med virksomme mailadresser fra medlemspanelet. Heraf svarede 1.964 helt eller delvist på spørgsmålene. Dette giver en svarprocent på 51.

Repræsentativitet

Der er ikke undersøgt for repræsentativitet.

Vægtning af data

Svarene i undersøgelsen er sektorvægtet.